

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, színház-utca 95. sz. a.,
I. em. hátul az udvarban,
hol a szerkesztő hétköznapokon délelőtt
10—12 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. a.,
hol minden délután található.
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva, v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt; félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Nagyobb és többszöri hirde-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérmentesen 30 kr.
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Gusztáv; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppel Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

49. szám.

Brassó, Csütörtök, április 29-én.

II. évfolyam 1886.

A „Tribuna“ fél.

A Királyhágón tuli lapok újabban igen sűrűn foglalkoznak az erdélyi nemzetiiségekkel s különösen a szászokkal.

A czél — nem tagadjuk — kibékíteni a szászokat a magyar állammal és nemzettel. Ebben különösen pártunk lapjai fáradoznak, míg az ellenzék némely lapja, mint a „Budapesti Tagblatt“, már jó eleve hoz szász forrásból eredő cikket, mely inti a szász népet, hogy ki ne béküljön, mert az ár, melyet tőle a kormány követel, igen nagy. Természetesen, ez minket egyezkedési és békéltető törekvéseinkben alterálni nem fog. Ép oly kevéssé a „Tribuna“ rugdalozása, a mely ugyan fél ez egyszer, hogy a szászok meg találának békélni a magyarokkal és kormányval s ott hagyják a románokat a faképnél, mint szent-Pál hagyta őket. Félelmében azt a jó tanácsot adja nekik: gondolják meg jól, mit tesznek, ne béküljenek ki, mert az vesztükre lesz.

Ez a jóakaró, bajtársi tanács. Fognak-e hallgatni erre a szászok, avagy nem, a jövő megmutatja. Ezzel szemben azonban tartozunk reámutatni, hogy igenis béküljenek ki velünk szász polgártársaink — velünk s a kormányval — vele s az állammal, még pedig saját jól felfogott érdekükben.

A szászok eddig teljesen meddő politikát űztek. Ellenünk segítségül hívták a németországi közvéleményt. Zsarnok, barbárnak bélyegezték a külföld előtt, mert van önfentartási ösztönünk. Tették ezt azért — állításuk szerint — hogy részvétre gerjeszszék Németországot, esetleg közvetítést eszközöljenek ki, de a kifelé való gravitálás távol volt mindég s van jelenleg is tőlük. ... Ám jó, higgyük el nekik. Ők tehát nem gravitálnak kifelé, hanem hű állampolgárai e hazának, a mit mi ugyan — mellesleg megjegyezve — nem tudunk összeegyeztetni.

De legyen úgy, a hogy ők mondják. Vajjon ez esetben összeegyeztethető-e az a benső viszony, szoros kapocs, érdekközösség, mely a szászok és románok között fennállott s fennáll?

A szászok aktív politikát űznek, képviselőket küldenek a parlamentbe, a kik ott mint nemzeti képviselők szerepelnek; az oláhok passzivisták s ez által hajtják öntudatosan a szászok malmára a vizet. A románok nem lep-

lezik politikájukat. Ők nem tagadják, hogy külön erdélyi autonómiát akarnak, külön országgyűléssel, román közigazgatással és törvénykezéssel. Nem tagadják, hogy Erdélyt szeretnék Romániához csatolva látni, a mi más szóval kifejezve annyit tesz, hogy megalapítani a nagy Dákóromán birodalmat, melynek uralkodója a „minden románok királya“ címet viselné. Mi mást jelent a híres Grădăstianofele — három gyöngyös — felköszöntő? Hát a Socecu-téle térkép, mely negyvenezer példányban küldetett be a Romana Carpati által hazánkba, de hála kormányunk éberségének, eredmény nélkül.

Mindezt a románok nem tagadják. Trutia, Babes, Gurban és társai még az országgyűlésen sem igen tagadják ezeket. A „Gazeta“, a „Tribuna“, „Luminatorul“ s annyi társaik pedig naponként megmondják ezt nekünk néhányszor.

A románok ezen törekvése tehát a szászok előtt sem képezhet titkot. S ha mindazonáltal mégis egy tálból eznek velők, felhasználják passzív álláspontjukat ellenünk, ha kell, szövetkeznek is velük, mint ez úgy politikai, valamint megyei s községi ügyekben nem épen ritkaság, megtörtént eddig is igen gyakran, — úgy a szászok ezzel tarthatatlanná teszik azon állításukat, mintha ők a magyar államnak hű, odaadó fiai volnának.

Szerintünk ez lehetetlen. Ha a szászok csakugyan jó magyar hazafiak, akkor első és legszentebb honfiai kötelességük határozott indignációval visszautasítani a románok mint államellenes elemek szövetségét jóban-rosszban. Mert a madarat tolláról, az embert barátjáról ismerni meg.

Ez az első lépés, de feltétlen szükséges, hogy honfiai érzelmeik iránt az állam s magyar nemzet bizalommal viseltessék.

Egy hazafias párt, bármily politikai párt-árnyalathoz tartozzék, nem fogadhatja el államellenes elemek baráti jobbát. S hogy a románok magyar-államellenesek, azt nem tagadják ők maguk sem, miként a velők való jó baráti, mondhatni szövetséges társi viszonyra nézve elég bizonyíték a „Tribuna“ tanácsa.

A szászok tehát jó hazafiak. Legyenek is azok, — ezen leginkább mi fogunk örüdni. Ez állam egy reális alapokon nyugvó, konszolidált ország, melyet sem a románok fész-

kelőzései, sem más hasonló mozgalmak nemcsak megdönteni nem képesek, de még haladásában, fejlődésében akadályozni sem. Az állam, hazánk fejlődni, haladni fog. A ki annak itthon utját akarja állani, a ki előhaladását gátolni akarja, az elbukik, megsemmisül. A robogó vonatot egy a sineken akár keresztbe fektetett korlát nem állítja meg futtában. A vonat tovarobog, egy kis rázkódtatással megsemmisíti az eléje tett akadályt, de azért bizton halad tovább kitűzött célja felé.

Gondolják meg szász polgártársaink, hogy ez a sors vár mindenkire, ki utjába akar s fog állani az államnak. Gondolják meg, hogy az állammal, nemzettel és kormányval való teljes és őszinte kibékülés nem nemzetiességük romlására, hanem kizárólag csak hasznára válnék. Egy erős magyar állam védőszárnyai alatt ők is csak fejlődhetnek, haladhatnak.

Azért ne hallgassanak a „Tribuna“ intő szavaira, hanem gondolják meg csakugyan jól, hogy mit tesznek.

Az osztrák parlament a husvéti ünnepek után, május 5 én kezd el az üléseket, melyek ezuttal jun. 10-ig tartanak. Az ülésszakon több apró törvényjavaslattal együtt a balesetek elleni biztosításról s talán a Magyarországgal kötendő 10 éves vám- és keresk. szerződésről szóló javaslatok vétetnek elő. A kiegészítő javaslatok hihetőleg már az első ülés alkalmával letétetnek a ház asztalára s az eddigi tervek szerint egy 45 tagból álló bizottság elé fognak utasítani. A magyar kormány hír szerint szintén még a nyári ülésszak alatt akarja letárgyaltatni ezen javaslatokat.

A görög kérdés megoldása. Alhén, ápril 26. A francia követ ápril 24-én Delyannnis kormányelnökkel Freycinet táviratát közölte, melyben ez fölszólítja a követet, tegyen újból sürgető felszólalást Delyannis kormányelnöknek, ez utóbbit arra birandó, hogy még idejekorán esélyesebb politikára határozza magát, ne-hogy kitegye Görögországot annak, hogy esetleg Európa kényszer-intézkedései előtt legyen kénytelen meghajolni. — Freycinet továbbá kijelenti táviratában, hogy e tanácsot oly hatalmasság adja, mely barátságos érülettel viseltetik Görögország iránt. — Görögországra még kedvezőbb napok fognak fölvirradni, s akkor Franciaország nem fogja elfeledni, hogy Görögország engedett kérésének és megkimélte attól a fájdalomtól, hogy megzavarva lássa Európa békéjét, melynek oly nagy fontosságot tulajdonít. — E távirat hír szerint valamennyi kabinettel közöltetni fog.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Egyveleg.

(Héring. — Volksfreund. — Jaschik.)

Boldog város az a Krakkó. 42 templomába lehet búcsút járni nagypénteken. Akár el is romlik a szem bele. Róma sem szegény az élvezetekben. Egész életére teleshívhatja az idegen látogató barbár füleit édes-mézes remek zeneművekkel. Be szerettem volna én is odarándulni a pesti Ferencz-rendiek bazárjából — a nagyszótörtöki harangokkal! Mindenestre leg-olesőbb neme ez a modern utazásnak. Fájdalom, az unalmas Brassóban kellett husvétot ülnöm. Hogy miért? Elmondom alább.

Nagypénteki unalomból beütöttem az orrom a színház-utczai „vörös pipába.“ Lehet itt jóízű kaviaron kívül törül mészelt élcekekkel is fűszerezni e zudar életet. Szemen véletlenül a német színpadra téved: „Letzte Vorstellung.“ Mi? Hát ma is van színi előadás?

— Nem, — szóla a furfangos fűszerész. — Tegnapelőtt volt a kolduselőadás.

— S hát a színészek eltávoztak?

— Tengeri betegséget kapott a közönség a színházi idény alatt.

— Talán a színház-utczai héringszagtól?

— Oh, korántsem. Hanem igen a színpadi héringektől: a vézna alaku és szellemű színésznők- és színészekről.

Borzasztó tragikum!

— Az egyiptomi hét sovány esztendőre majd következik a hét kövér, — pislantott elmésen a „vörös pipa“ fűszerezett gazdája.

— Hogy-hogy?

— Jön Polgár 41-ed magával, tisztán válogatott Mackart-féle hölgyfigurákkal, operett-énekesnőkkel.

— Bravo! Ez már pompás! Nagy barátja vagyok „a Szép Galathea“, „Orpheus az alvilágban“ és más pikáns dalművecskékeknek, no még a pikáns lapoknak és ételeknek is. Hiába! kezdünk vénülni, s a sovány heringet ép oly kevéssé kezdem kedvelni, mint az unalmas írka-firkát, legyen az meg oly szellem-dus(?) is, mint a brassói „Volksfreund“, unverantworlich redigirt und compilirt von Franz Herfurth.“

— Ah! „Volksfreund“? Valóságos Tartuffe: Jesuit in Frack. Bárgyu, de furfangos. Születésekor azt táviratozta Bismarck a nagy Németországra szóló lapnak: „Lázzban szenvedünk. Te mentes meg a lengyel haláltól hű kramfutterem!“ — És Gervinus feljajongott: „Neue Aera in der Geschichte der deutschen Dichtung!“ A szebeni püspök papa Teutsch (a ki 16 ezer forintot huz mint ismeretlen német tudós a magyar kormánytól) exkommunikálni fogja tisztá irigységből a hirre vergődött lapot. Méltán. Ez az első eset, hogy a német irodalomban egy szász kapacitás remekel! Légy büszke, Brassó! Pozsonyi Kraxelhuber pedig az egész Volksfreundről azt tartja:

„Bei, frommer Schalk, sei kein Vedett!
Du machst das Kraut auch so nicht fett!“

Nemde lovagias jóakarói vagyunk Herfurth

kollegánknak? Reklámot csinálunk ismeretlen lapja számára.

Kellemes újdonságul szerepelt a husvéti szönye-gen Jaschik Gyula remek egyházi zeneszerzeménye: „Missa brevis“ Rövid, de csattanós. Fülbemászó, szívhöz szóló édes zengemény, tele derült hangulattal. Fiatal, üde arcú leányhoz hasonló, ki áhitatba merülve is mosolyog. Dallamos, mint egy lyrai dal s erőteljes, mint egy szenvedélyes drámai jelenet.

Husvét vasárnapján adatott elő másodsor. Első előadása után (márcz. 25.) hallgatott róla a kritika. Ez nyilvános jele volt a sikernek. Teljesen sikerült darabok néma bámulatba ejtik a hallgatókat s nem ragadják üres tapsviharra! Egy konservatorista nem győzi eléggé dicsérni a benne alkalmazott septim-akkordok báját; a picikatók és stakkatók előnyösen emelik ki a zenekíséretet, főleg a Kyrie, a Sanctus, a Benedictus és Agnus részleteiben. A dallam rendkívül édes és eredeti kezdettől végig. Mindazonáltal kimagaslik e tekintetben a Benedictus futamszerű dallamossága. Az összhang Mozart-szerű. Egyszerű, de magasztos. Az előadás maga lelkes és élénk volt. Ének üde és hajlékony. Hisz angyalok fujták! — A zene praecis és árnyalatos.

Csak tovább, Jaschik! Excelsior! Mit is mond Goethe?

„Dein Wissen theilst mit vorgezogen Geistern, —
Die Kunst, o Mensch, hast du allein!“

Baráczy Sándor.

A román irredentizmus.

H. J-től.

I. Moldvaország.

Róbert Károly utódának, Nagy János (született 1326, † 1382) fényes uralkodása alatt a magyarok szerencsével harcoltak s fegyvereik dicsősége Itáliába is elhatolt. A haderő érdekében Lajos oly intézkedéseket létesített, melyek az atya által a hatalmas nemesség fölött kivívott előnyöket ismét elenyésztették. Hogy azok képesek legyenek erős bandériumokat kiállítani, az 1351-ki országgyűlésen elrendelte, hogy a szabad örökösödés eltöröltessék és a nemesi birtok egyenesen a gyermekekre, vagy rokonokra szálljon át.

A törvénykezés átruházása a birtokos nemességre és papságra a nemességet még inkább erősítette, miket ezek csakhamar a királyi hatalom ellen és arra használtak fel, hogy a korábbi tulsulyt helyreállítsák. — De, hogy hadjáratainak költségeit biztosítsa és a nemességet kímélje, Lajos király a parasztokra kivetette a kilenczed adót a föld jövedelméből.

A hadakozás folytonossága és azon törekvés, hogy begyakorlott és csak a koronától függő harcosok álljanak mindig rendelkezésre, a zsoldos rendszert — különösen Nagy Lajos alatt, — Magyarhonban is meghonosította. Nagyban járultak ehhez olaszországi, Nápoly faláig vezetett háborúi, hol a Condottieri-rendszer¹⁾ ép akkor teljes virágzásban volt. Nápoly elleni hadjárata alatt a leghatalmasabb zsoldos fejedelmek egyike, az ugynevezett Verner herceg, ki a „Szent György százada“ elnevezés alatt vált hírhedtté, zsoldos bandát vezérelte, Nagy Lajos szolgálatában állott; majd később hozzá csatlakozott egy többnyire németekből álló kalózcsoport Wolf Konrád condottiere alatt; de ezeknek fegyelmezetlensége és rakoncátlansága oly nagy vala, hogy a király a Barletta melletti táborban, magyar csapatok által, őket egytől-egyig lekaszaboltatta.

Az Európaszerte az államhatalmak bekövetkezett hanyatlása előidézte a jogbiztonság tűnédezését, úgy, hogy mindenki, a ki erre képes vala, kénye-kedve szerint hatalmaskodhatott. De ezen állapot legkárosabb kifolyásaként tekinthető a „verekedés-jog“ (Fehderecht), mit a nemesség a maga számára kidolgozott és a mely ép oly gyakran a harc- és kalandvágynak, mint a csupán rablási hajlamnak is szolgált.

A zaklatások és zavarok a tetőpontot akkor érték el, midőn a zsoldosok fokozott alkalmazása folytán, kiket a harc befejeztével ismét elbocsátottak, verekedő és zsákmányos csapatokban hiány nem volt, a melyek mindig hadi állapotban éltek és gyakran — mert el lévén szoktatva minden hasznos munkától — maguk előtt nem láttak más módot a megélhetésre.

Ezeknek előrebocsátása szükséges volt ama kor jellemzésére, valamint annak megértésére: miképen történhetett, hogy Nagy Lajos király uralkodása alatt a magyar korona egyik nagyuri alattvalója nagyobb csapat élén elindulhatott idegen tartomány meghódítására.

A római uralom alatt a régi Dákiához s részben Mősiához tartozott, a világtörténelemben legkisebb szerepet sem játszott Moldva- és Oláhország a XIV. század elején két külön független szláv államot képeztek. Ezen függetlenséget az enyészetnek indult byzanci császárságnak köszönhetők, mely a törökök közeledése és a birodalom zilált állapota miatt hódításokra nem gondolhatott; s így jött, hogy Bogdan Vojvoda — némelyek szerint Dragos — 1350-ben számos hadi kísérettel a Máramarosból kiindulva²⁾, a szlávok, románok és tatárokból álló lakosokat meghódítván, Moldvát, Bukovinát és Beszarabiát mint azok fejedelme elfoglalta, 1361-ig azok birtokában megmaradván; azonban 1352 óta a magyar korona fenhatósága alatt állott, melynek adót is fizetett.³⁾

Ettől kezdve negyven évig hallgatnak a történelmi források és csak homályos hagyományok szólnak. Azonban Hasden szerint és a fenmaradt emlékek (érkek) nyomán annyit tudunk, hogy Bogdán fia, Latzko, atyja halála után (1366.) nyolcz évig uralkodott, s ezt Litthvániából bizonyos Juga Koriato-vitz követte, kit az ismeretlen származású Muschat Péter, (1374—90.) I. Mircea oláh vajda segítségével elűzött.

I. István (1390—92 és 1395—99) után csak I., vagy jó Sándor (1401—33) uralkodásával bon-

takozik ki ezen ország története a hagyományok felhomályából. Ezen fejedelem volt az első, ki országának közigazgatási beosztást adott, a hadsereget szervezte, a pénzügyeket rendezte, iskolákat, zárdákat alapított és egy kompilált törvénykönyvet kiadott. E mellett bátor és ügyes hadvezér vala. Zsigmond magyar király és német császár rossz uralkodását és a Husziták által előidézt zavarokat felhasználva, a magyar koronától elpártolt, a lengyel birodalommal lépve szorosabb viszonyba.

Eliás (1433—34) és István (Stephanus), jó István két fia, hosszú ideig egymás ellen harcoltak. A lengyel király mindkettővel kaczerkodott s mindkettő letette neki a vazallusi esküt. Három évi harc után a két testvér kibékülvén, hét esztendeig közösen uralkodtak (1435—42), míg végre István Eliást szeméitől megfosztatván, a trónt magához ragadta.

(Folytatása következik.)

A tulzó szászok toleranciája.

A szegény elnyomott és sanyargatott brassói szászok (!) kiknek e városban nem csekély számú iskolái és egyletei vannak s mely egyletek és iskolák nem megvetendő vagyonciska felett rendelkeznek, velünk magyarokkal szemben, különösen utolsó időben sajátos toleranciát tanusítanak.

Az ily egyletek természetesen alapszabályokkal vannak ellátva és ezekben meg van mondva, hogy az egylet tagjai mindazok lehetnek, kik feddhetetlen jelleműek és kiket a közgyűlés többsége megválaszt. — A miniszterium, midőn az ily alapszabályokat helybenhagyja, persze nem képzelheti, hogy mi lappang azon meghatározás alatt: „és kiket a közgyűlés többsége megválaszt“, de jól tudja ezt ők és felhasználják kényök-kedvök szerínt az alapszabályok eme kitételét.

Az iparegylet (Gewerbeverein) néhány évvel ezelőtt megújította alapszabályait és megtörtént a közgyűlésen, melyben az alapszabályok módosítása volt a napirenden, hogy egy ügyefogyott, jelenleg talán Boszniában tartózkodó prókátor azt a javaslatot tette, hogy vétessék fel az alapszabályokba, miszerint csak szászok lehetnek az egylet tagjai. — A szász néppárt akkori vezetője, mint az iparegylet elnöke, azonnal tiltakozott e kitétel ellen, mert intoleránsnak tartotta a dolgot, mert az egyletnek tagjai és alapítói között magyar és román is van és mert a miniszter ily alapszabályokat a jóváhagyási záradékkal el nem látta. „Elég — ugymond — ha felvétetik azon szabály, hogy a többség határoz a tagok főlvetelében.“ És okosan beszélt az elnök ur; mert a többség szász és ha magyar újból jelentkezik, úgy sem vétetik fel. Jelentkezett is nemsokára egy pár katolikus német iparos a főlvetelre és csak kevés szótöbbséggel jutottak be az egyletbe. Magyar ember ujabban nem jelentkezett, de nem is ajánlanám neki.

Ilyen ezeknek a szász uraknak toleranciája!

Van Brassón egy szász tornaegylet, ennek czime is szász; tagjai mindhárom nemzetiségből valók, én magam is voltam működő tagja. Ma azonban a magyar ember föl nem vétetik, legyen az bármily feddhetlen jellemű és bármily tekintélyes ember; a többség határoz és megbukik. — Hiszen nem rég történt, hogy egy helybeli pénzintézet második hivatalnoka, egy brassói születésű fiatal ur ember, ki köztisztviselőben és becsületben részesül és ki soha politikával és nemzetiségi kérdésekkel nem foglalkozik, főlvetetni kívánta magát a tornaegyletbe. Jelleme ellen nem volt kifogás, de a többség határozott és ő nem vétetett fel. Miért? — mert nem volt szász.

Ilyen a szász tolerancia!

Van Brassóban az „erdélyi Kárpát-egyletnek“ egy fiókja; tagjai mindhárom nemzetiségből rekrutálvák. Czélja a hegyek megmászása, a természet kincseinek kiaknázása. Minden feddhetlen jellemű ember felvétetik, kit — itt is a kibuvó! — a többség megválaszt. Felvétetni kívánja magát egy bécsi kereskedő, kifizetni akarja a tagsági díjat csakis azért, hogy midőn nyáron Brassóba jön, kirándulások alkalmával az egylet védházaiban megpihenni joga legyen. Alig vétetik fel, mert a közgyűlésnek majdnem fele nem óhajtotta felvételét. Miért? . . . nem szász! — Felvétetni akarja magát egy feddhetlen jellemű, brassói születésű vagyonos birtokos és kereskedő az egyletbe, de nem vétetik fel, daczára annak, hogy czége német. Miért? mert maga nem szász.

Ez is tolerancia!

Egy pár magyar ember megkezdte Brassóban a vasparipa- (bicycle) sportot; utánoztatnak néhány szász fiatal által. Utóbbiak egyletté alakulnak. A magyar fiúk fel akarják magukat ez egyletbe vétetni, de nem lehet. Miért? — mert nem szászok.

Ez is szász tolerancia!

Vannak Brassóban szász iskolák, még pedig ki-

tünő tanférfiakkal; ezt be kell ismerni. A szász fiúk ezen iskolákban 5—6 frt tandíjt fizetnek évenként, a más nemzetiségűek, ha brassóiak, 20 forintot, ha vidékiek, talán 40—60 frtot. Igaz ugyan, hogy ez iskolákat a szászok alapították, de a magyar iskolákat sem szászok alakították és mégis nálunk egyformán mérik a tudományt, a szászoknál nem. Miért? — mert mi nem vagyunk szászok.

Ez tolerancia! És ez így megy valamennyi elnyomott és sanyargatott (!) szász egyletnél.

Ott van például a szász kaszinó. Ennek tagjai között egyetlen magyar vagy román sincsen, de fel sem vétetik. Volt rá eset, hogy néhány évvel ezelőtt egy magyar ember, kinek sok igen jó barátja van és volt a kaszinóban, fel akarta magát oda vétetni. Be is jelentetett egyik irányadó tag által, de felvéve nem lett. — Mig lássuk a magyar kaszinót. Itt örül az egylet, ha német vagy román tag belép. Persze, nálunk nem üznek a kaszinóban politikát, holott másképp állanak az ügyek a t. szászoknál.

Végül fel akarom még említeni, hogy a tolerancia a városi tanácsnál és képviselőtestületnél sem áll jobb lábon. Ez ugyan már e b. lapok hasábjain lett igazolva, kuriózitásból azonban e néhány utóbbi dolgot leszek bátor felhozni.

Egy magyar ember kér valamit a tanácstól. Kérését — bár német nyelven — egy magyar ember szerkeszté. A kérés feltétlenül elutasítatik. Ekkor maga a kérés szerkesztő egyén azon tanácsot adta megbízójának, hogy vigye el a visszautasított kérést egy itteni szász ügyvédhez és adassa be azzal. A szász ügyvéd szóról-szóra leíratta a kérvényt, beadta a saját ellenjegyzésével ellátva a tanácshoz, és a kérésnek feltétlenül hely adatott. — Egy magyar ember bead egy kérést a tanácshoz egy bizonyos ügyben; kérése határozottan elutasított. Ekkor beadatta a kérvényt a saját szolgálja nevében, és csodálatos: a kérésnek hely adatott.

Kérjen csak a Bolonya vagy Bolgárszeg valamit — nem kap semmit; kérjen Ó-Brassó és a belváros bármit — megadatik.

Ilyen a mi szászaink uralkodó pártjának toleranciája! És ezen náció panaszkodik az elnyomástól. . . . Oh sancta simplicitas!

—o—

Tanügy.

A brassómezei ev. ref. gyermekek vallásitanítása.

Megyének ev. ref. vallású egyes iskolákban szétosztottan tanuló gyermekeinek vallásitanítása ügyében Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő ur megkereste a kolozsvári állandó igazgató-tanácsot. Ez jónak látta az ügyet illetékes elintézés végett áttetni Szász Dokos püspök urhoz.

Hogy miként gondolkozik a főtisztelt püspök ur s mint cselekszik is egyszersmind, annak bizonyosságul szolgáljon ama átirat, melyet ezen ügyben a kir. tanfelügyelő urhoz intézett.

Mi nem teszünk hozzá semmit. Nincs is szükség reá. Szász Domokos püspök ur nem egy ízben mutatta meg már, hogy a tett embere Lapunk t. olvasóinak elég alkalma volt már erről meggyőződést szerezni.

Az átirat nincs a nyilvánosságnak szánva, hivatalos okmány, de talán nem veszi rossz néven ő méltósága, ha nagy- s nemeslelkűsége jeléül azt ideig-tartjuk.

A levél következő.

Sz. 576—1886.

»Az erdélyi ev. ref. püspöki hivatal.

Nagyságos tanfelügyelő nr!

A ml. állandó igazgató tanács illetékes elintézés végett áttette hozzám nagyságodnak a brassómezei egyes iskolákban szétosztottan tanuló ref. tanköteleseknek vallásos oktatása tárgyában 202—1886. sz. alatt kelt átiratát és én mindennek előtt kedves kötelességemnek tartom nagyságodnak buzgó érdeklődéseért meleg köszönetemet nyilvánítani.

Addig is, mig módját találhatom annak, hogy a jelzett gyermekek vallásos oktatásáról egy hitoktató alkalmazása által gondoskodjam, nagyságodnak a közvetítésre vonatkozólag szíves ajánlközását igénybe véve, megbíztam Stein János könyvkereskedő urat, hogy az én számlámra küldjön nagyságodhoz czimezve 50 darab konfirmációi kátét s az angol bibliaterjesztő-társulat által közelebből forgalomba hozott új szövetségi egyes könyvekből (a Máté szerint evangelium- és az apostolok cselekedeteiről írott könyvből) ugyanannyi példányt. Tekintettel arra, hogy e könyveket én küldöm ajándékkul a gyermekeknek, beleírom mindenikbe a nevet, hogy tartsák meg emlékül; nagyságod pedig utasítsa az illető tanítókat, hogy írják bele azokba az illető gyermek nevét és úgy kézbesítsék nekik az én nevében.

A hosszufalusi, csernátfalusi, türkös és bácsfalusi gyermekek tanítása tárgyában. Csizsér Gábor

¹⁾ Condottieri — zsoldos-csapatok vezetői (condotte) a 14. és 15-ik századbéli olaszországi harczokban zsold- és zsákmányra való kilitásért minden pártnak szolgáltak; saját kézzel is kezdetek háborút a rablás és sarcolás kedvéért. Ezek közt leg-híresebbek Carmagnolai Ferencz a 15. század elején és Sforza Ferencz, ki bandáinak segítségével milanói herceg lett. Franciaországban »Compagnies grandes«-nak nevezték el őket; a többi Európában a magasabb rablólovag-rendbe sorozták.

²⁾ Máramaros és Bereg megyéket, ezek elvonulása után Nagy Lajos 1359-ben orosz családokkal megnépesítette.

³⁾ C. Strahlheim IV. kötet, 870. lap.

esperes-társam után fogok intézkedni s gondoskodom e végett, ha csak lehet, központi segély folyósításáról is.

Fogadja nagyságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Kolozsvárt, 1886. április 14-én.

Szász Domokos s. k.,
erdélyi ref. püspök.

Kell-e ehhez kommentár?

„Az üdv hadserege Brassó megyében.“

Vettük az alábbi nyilatkozatot:

Hol vagy a te istened? Zsolt. XLV. 4.

A „Budapesti Hírlap“ f. évi 91. számában „Az üdv hadserege Brassó megyében“ czim alatt Justus névalírással egy cikk jelent meg, melyben az állítatik, mintha Brassó megye érdemes tanfelügyelője, nagys. Koós Ferencz kir. tanácsos ur az erdélyi ág. evang. magyar egyházak elszakadásakor, azoknak a református püspökséghez való csatoltatása mellett izgatott volna. Állítatik az is, hogy az idézett lapban megnevezett tanítókra talán pressiót gyakorolt volna, s azért tértek el azok elvben a magyarországi püspökséghez való csatlakozástól. Mi, kik az idézett lapban megnevezve vagyunk, kijelentjük, hogy — egykét evang. tanító kivételével — ezen ügybe bele sem avatkoztunk; s a kik bele avatkoztak is, azok senki által nem informáltak, hanem tették azt saját meggyőződésökből. A jövő fogja majd megmutatni, hogy kiknek volt téves, avagy helyes a meggyőződésök. Meggyőződéséért pedig — míg annak téves volta nincs bebizonyítva — senkit sem lehet pellengérre állítani. Nagyon csalatkoznék Justus, ha ity korán abban a meggyőződésben élne, hogy saját elve volt leghelyesebb a cél elérésére, de bármint legyen is, az ellenkező nézeten levőnek lealacsonyítása saját magának fölényre juttatása céljából nem tisztességes eljárás s ez — legyen meggyőződve, az ügynek hasznára nem válik. —

Justus állításai nem egyebek ráfogásnál s ámbár azokat tények gyanánt említi fel, bizonyítani nem volna képes, miért is e ráfogás nagyon furcsa színben tünteti fel azokat, kiktől ered.

Alaptalan rágalom az is, mintha a tanfelügyelő ur a lutheránus tanítókat állomásaik elnyerésénél nem pártolta volna, hanem saját kézhez szokatott egyeinek töltötte volna be az állomásokat. Hát nem pártolta Barcsay Albertet, Papp Jánost, Tóth Andrást, Dávid Mihályt és Sára Andrást? Hisz mióta lutheránus, képezdét végzett itjak vannak e megyében, más felekezetűekkel egy tanítói állomás sem töltetett be.

Aztán kik azok a kedvelt egyének? . . . Mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy a kik kötelességeiket lelkiismeretesen teljesítik, azokat egyformán kedveli a nagysága; a kik pedig nem tudnak, vagy nem akarnak hivatásoknak megfelelni: azoknak máshol sem fonják kolbászból a kertet.

A „Budapesti Hírlap“ 91. számában megnevezett tanítók.

Eddig a hozzánk beküldött nyilatkozat. A tárgyhöz azonban még nekünk is van szavunk. Nem élünk volna e szóval, ha hogy a nyilatkozat nem hozza újból felszínre a dolgot. Lapunk t. olvasói emlékezni fognak, hogy mióta a brassói magyar ev. egyház függetlenítésének és egy magyar esperesség felállításának kérdése felmerült, lapunk mint ilyen s szerkesztőnk külön is mily melegen karolta fel az ügyet s állott annak szolgálatába. — S mégis a támadásból kijutott nekünk is. Minap a „Magyar Polgár“ hasábjain kísértette meg „Egy hétfalusi ev. pária Nr. 1.“ nekünk is jó tanácsokat osztogatni, sőt minket leczkéztetni. Ezen „pária“ azonban, ki melleleg megjegyezve, mert jól tudjuk kilétét, hasonlít egy három fejjel s egy kézzel bíró sárkányhoz — teljesen felesleges munkát végzett.

Azon akadt fenn, hogy mi egyik vezércikkünkben, melyben a magyar esperesség fontosságáról szoltunk, azt állítottuk, a mit különben ma is mondunk, kár volt e fontos magyar ügyet személyeskedéssé lealacsonyítani.

Hát bizony kérjük szépen, ítéljen a t. olvasó s az elfogulatlan nagy közönség, vajjon nem-e személyeskedés az, ha az ügynek — mint magyar ügynek — egyik nagy barátja s előmozdítója, a kulturregylet helyi fiókjának elnöke, Koós Ferencz kir. tanácsos tanfelügyelő s egy ág. ev. lelkész, kinél lelkesebb, hazafiasabb tagja a magyarországi összes papságnak nincs, Borecs Mihály, odaállítatnak mint hittérítők, kik lehetetlenné akarják tenni ezen magyar ügyet. Ezenkívül ág. ev. tanítók vádoltatnak hasonlókkal, de persze álnév alatt, hogy ne lehessen az íróhoz férni.

Már bizony, kérem szépen, ez mindég is személyeskedés marad. Mert ha csakugyan volna is valami a dologban, a mint tényleg nincs, akkor nem

lehetne-e ily dolgokat itthon, magunk között elvégezni, a nélkül, hogy a nagy világ előtt gyalázzuk egymást? Mi azt hisszük, hogy igen. S ép ezért kellett tiltakoznunk, hírlapírói kötelességünk parancsolta, hogy ily fontos magyar ügy személyeskedéssé ne alacsonyítassék le.

Nekünk nem célunk sem Koós, sem Borecs urakat igazolni s védeni. Legtávolabbról sincs szükségük reá. De kötelességünk kijelenteni, hogy legjobb tudomásunk szerint az ellenök emelt vád alaptalan, a mit azzal igazolunk, hogy a mikor arról volt szó, hogy a kulturregylet helyi fiókja erkölcsi támogatásában részesítse az evangélikusok törekvését, épen Koós ur volt az, a ki szerkesztőnknek kijelentette, hogy ez a kulturregylet kötelessége is s ő melegen fogja a járni, a mit dr. Weisz Ignác urral s szerkesztőnkkel egyetemben még a központi választmányánál is megtett s nem eredménytelenül.

Azt hisszük, ez bizonyíték. — A mi pedig lapunk szerkesztőjének ezen ügyben tanúsított magatartását illeti, úgy nem tartja szükségesnek magát igazolni, hanem hivatkozik első sorban Koós Ferencz és dr. Weisz Ignác urakra, kikkel ez ügyben tanácskozott, hivatkozik Sándor József urra, az E. M. K. E. érdemdus titkárára, kivel az erdélyi magyar evangélikusok segélyezése ügyében sűrűn érintkezett s azt lekére kötötte s végül hivatkozik tiszteletes Moór Gyula, Borecs Mihály, Mihályi Károly, Masznyik Gyula s Férj Gyula ág. ev. lelkész urakra, kik s különösen Moór ur ezen ügyben vele gyakrabban érintkeztek.

Ezt tartottuk szükségesnek t. olvasóink előtt elmondani, — de nem igazolásképen. Ezen ügynek mi ma ép oly nagy fontosságot tulajdonítunk magyar szempontból, mint az első perczen. Ép ezért kérve-kérjük az illetőket, végezzük el bajainkat — ha van — itthon; ha van szennyesünk, ne vigyük a világ elé.

Legyen békesség és egyetértés közöttünk. Szolgáink közösen, vállvetve és karöltve minden magyar ügyet.

A szerkesztőség.

Könyvpiaç.

Könyvkiadóink között tagadhatatlanul másodrangon Méhner Vilmos áll, a ki termékenységére nézve csaknem utoléri, sőt felülmúlja Ráth Mór is. Legjelesebb vállalatai: Petőfi, Vörösmarty, Tompa, Föld és népe, Ribáry világtörténelme.

Ujabbán járul ezekhez *Vas Gereben összes műveinek* kiadása, mely vállalatból a 11—14. füzeteket kaptuk ujabbán, az eddigi díszes kiadásban, Gyulaynak a helyszínén felvett, igen sikerülnek mondható illusztrációival.

E mellett azonban Méhner egy még újabb vállalatához fogott. Kiadja *Garay Jánosnak összes műveit*.

Alig lesz művelt magyar olvasó, ki e népszerű költőnk nem ismerné, kire csakugyan reáillenek saját szavai, melyekkel a Kisfaludy társaságba először belépett:

„Író vagyok testestül, lelkestül; az irrodalmon kívül nincs állásom s nem is akarom, hogy legyen, nincs pályám s ne is legyen, nincs életem, mert lényem hazámon kívül csak az irrodalomé.

Garay János a művelt olvasóközönség költője; költészetének legjellemzőbb tulajdona a hazafias vonás. Munkái egyenként és összegyűjtve különféle kiadásokban forogtak a közönség kezén, de teljes kiadásból hiányzottak a költőnek a forradalom alatt irt versei és két verses drámája, melyek egyikével a magy. tud. Akadémiában dícséretet nyert.

Az egész vállalat rendezésére dr. Ferenczy József a költő pályanyertes életírója vállalkozott, ki a műveket megfelelő jegyzetekkel kíséri s az első kötet bevezetésül a költő életrajzát adja. Az első költőnek sikerült aczélmetszetü képe fog állni s minden kötethez izléses és díszes bekötési tábláról fognak gondoskodni.

Az egész mű 32—34 füzetre terjed. Egy füzet ára 35 kr. Az egész öt kötetes mű előfizetési ára füzve 10 frt.

Méhner Vilmos e mű kiadásával nagy szolgálatot tesz a magyar irodalomnak. Ajánljuk a vállalatot a t. közönség szíves figyelmébe.

Helyi és vidéki hírek.

Lapunk megjelenési idejében változás állott be mai számunkkal. A lap — nem mint eddig ebéd után — d. e. 10 órakor fog megjelenni s helyi t. előfizetőink még a délelőtti folyamában kapják azt kézhez. — E változtatásra az új postarend indított, hogy a lapok a déli postával még elmehessenek s vidéki t. előfizetőink a lapot még aznap kapják kézhez.

Kinevezés. Kozma József helybeli honvéd törzsermester — mint a hivatalos lap közli — soronkívül hadnagygyá léptetett elő. — Örvendünk, hogy ily szorgalmas, becsületes családapa elnyerte megérdemelt jutalmát.

A zsuni csend- és rendben, román lobogó és fel-tünőbb szónoklatok nélkül folyt le. — A rend fenntartását csupán néhány városi rendőr ellenőrizte.

A népiünnepély nagy számu látogatói közül egy kicsoport, ezek is a néposztály legalsóbb rétegéből tün-tetett a nagy tömeg közt szótiszorva, román színű öv, vállszalag, vagy kokárda viseléssel. — Ezek nevei feljegyeztettek s a betiltó rendelet elleni vétségükért velük szemben a törvény teljes szigora fog alkalmaztatni.

Román lapszemle rovatunk, mely a „Tribuna“ tanácsával foglalkozik, tér szüke miatt mai számunkból kimaradt; csak jövőre adhatjuk. Akkor sem lesz késő.

Magyar színészet. B. Polgár Gyula színtársulata ma érkezett városunkba. Tekintettel azonban arra, hogy szombaton, május 1-én este a dalegylet estélyt ad, Polgár csak vasárnap este kezdi meg előadásait a „Sári néni“ czimű legujabb, kitűnő népszínművel. Örömmel győződünk meg, hogy városunk magyarsága a bérletek gyűjtésében is, ha nem is a régi, de mégis némi pártolásban részesíti a derék színigazgatót. Ajánljuk öt továbbra is a t. közönség szíves jóindulatát.

Dalestély. A brassói magyar dalegylet f. hó 1-én tartja a Nr. 1. nagytermében idei első rendes dalestélyt. Kezdeté 8 órakor. Músora következő: *Magyar népdalok* a férfikar által énekelve; *Tiszavirágok* — a nők által énekelve (németből fordította Bíró Sándor); *Esti dal* — előadják Raidl Sándor, Bíró Sándor, Moringer Károly és Téglás Lajos urak. *Üdvözlét* — énekelve a férfikar által, (németből fordította Bíró Sándor); — *Népdalok* (dr. Róth Józseftől) — éneklí Schmid Mariska k. a., czimbalman kíséri Száva Ödön; — *A fehér róza* — énekelve a férfikar által s végül *Suhog a szél* — énekelve a vegyeskar által. — A hangversenyt táncz követi.

Gyűlés. Az E. M. K. E. brassó megyei fiókgylete szombaton, május hó 1-én d. u. 2 órakor a magyar kaszinó helyiségében ülést tart, melyre a t. választmányi tagok tisztelettel meghívának. Tárgyak: *A központi választmány átiratainak tárgyalása. Óvodaügy. Tagdíj ügyek. Indítványok.*

A „Tribuna“ nem nagyon jó szemmel nézi, hogy a szászok talán — talán kibékélnek velünk. Legalább ennek előjeleit véli ő kelme látni. Azért egyik ujabb számában óva inti a szászokat, gondolkodják meg jól, mit tesznek s ne békéljenek meg a magyarokkal. Ugy látszik, fél az atyafi, hogy pajtás nélkül maradnak az oláhok! Nem lehetetlen.

Rablás. Csik-Gyimesi levelezőnk írja: Helybeli lakos Zelig Herman kereskedésébe ismeretlen tettesek f. hó 19-én éjjel az országot felé nyíló ablaktábláját lefeszítették, az ablakot betörték, az üzletbe hatoltak s többféle árucikket, u. m. szőrös boeskorlatpat, eszmatálatpat, több vég gyolcsot, többféle rozsolisokat, gyapotot, hárászt és 30 frt értékű többnemű dohányt, szivart stb. vittek el. A kár meghaladja a 300 frtot, azonban még több is lehet, csak hogy nem jöttek meg rá. Károsnak minden kára mellett a szerencse is kedvezett, mert nem ritkán fordult elő azon eset, hogy a készletben lévő pénzösszeget üzletében hagyta. Ez alkalommal pedig záraskor 200 frtot magához vett. A helybeli csendőrség a nyomozást megindította, stett el is fogta, miről legközelebb bővebben írunk.

Vasutak Erdélyben. A közmunka és közlekedési m. kir. miniszter Ugron Gábor és ifj. Dániel Gábor orsz. képviselőnek a Székely-Udvarhelytől kiinduló s Zetelakán, Maros-Nyíren, Karczfalván, Csik-Szeredán és Szépvízen keresztül Gyimesig s ugyanekkor Ugron Gábor orsz. képviselőnek a Maros-Nyírestől Gyergyó-Szt.-Miklós és Gyilkostó érintésével a Békásszorosig, valamint Brassó, Seps-Szt.-György és Tusnád érintésével Csik-Szeredáig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Törvényszéki csarnok. A brassói királyi törvényszék mint II-od fokú bíróság által 1886. ápril 29-én tartandó nyilvános bünygyi ülésben előadtnak: Bálea Ilie, Deutsch Ilyés, Fulicia Dávid, Komancsa Éva, Ludu Nicolae Juon, Nitiurádú Vasilie és Petrisor Tódor és társai ellen, külön, külön álló becsületsértési ügyek és Ganea Toma és társa elleni könnyű testi sértési ügy.

Ingatlanok bírói árverése. Brassóban a telekkönyvi iroda helyiségében 1886. évi május hó 1-én délelőtti 9 órakor Pujó Dumitru ingatlana 66 frt kikiáltási ár mellett fog elárvereztetni; az árverést bírósági kiküldött Maager József királyi közjegyző fogantatosítja. — Ugyancsak Brassóban a telekkönyvi iroda helyiségében május 8-án d. e. 9 órakor Serbán Juon Oresza és nejeinek ingatlana 219 frt kikiáltási ár mellett; az árverést bírósági kiküldött Nemes Péter királyi közjegyző fogantatosítja.

A „zsunik“ czimű tárczacikkünk befejező része lapunk mai számából térszüke miatt kimaradt.

Egyetemi tanárok és több száz gyakorló orvosok megvizsgálták már Brandt R. gyógyszerész svájci labdacseit s azokat biztossan, kellemesen ható s legkevesbé sem ártalmas gyógyszernek nyilvánították. Ez a tény maga elegendő meggyőzni azokat, a kik még netalán e kitűnő házi gyógyszer hatásában kételkednek. A valódi svájci labdacsek vételekor, ügyelni kell a czégjegyre s Brandt R. névalírására.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Stefánffy József

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 546./1886. tlkvi.

Hirdetmény.

A közhalmi királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a *Göldner János* zsiberki lakosnak, *Flagner Katalin* zsiberki lakos elleni 99 frt 27 kr. s járuléka iránti végrehajtási ügyében a f. évi február 6-án 176. tk. sz. alatt elrendelt árverés hatánapjául f. évi április 17-ik napja helyett végrehajtató fél kérése folytán *folgó évi május hó 13-ik napjának* délelőtt 9 óráját tűzte ki.

Közhalom, 1886. márczius 21-én.

A kir. járásbíróság mint telekkvi hatóság.
Dr. Isekutz Gyula,
kir. aljársbíró.

(166) 1—1

Szám 174./1886. tlkvi.

(172) 1—1

Árverési hirdetmény.

A medgyesi királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhirre tetetik, miszerint a tiszti ügyész *Mauks Gyula* által képviselt *m. kir. államkincstár* végrehajtatonak *Comisel Mihály* végrehajtást szenvedett ellen 41 frt 41 kr. töke, ennek 6%-os kamatja, 4 frt 80 kr eddigi és 9 frt 20 kr. ezen kérvényért megállapított költségek és 2 frt 70 kr eddigi eszményi bélyegek, továbbá ügyvéd *Manks Gyula* által képviselt *hássági ev. luth. iskola-alap* végrehajtatonak 57 frt 23 kr. töke, ennek 1884. évi november 7-től járó 8%-os kamatja és 17 frt 39 kr költségek behajtása iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék területén levő *Hásság községi* 28-ik számú telek-jegyzőkönyvben A + 1—39. rendszám alatt *Comissel Michael* tulajdonánál fölvet s 1406 frt 27 kr-ra becsült ingatlanokra az árverés elrendeltetik és annak megtartására határidőül 1886. évi **május hó 24-ik** napjának délelőtti 8 órája *Hásságon* a község házához kitűzetik. — Kikiáltási ár a bírói kiküldött által az adóbizonyítvány alapján minden telekkönyvi test után külön megállapítandó becsár azonban az eladás a becsáron alól is megtörténni fog.

Az árverezni kívánók, végrehajtató kivételével, tartoznak az egyenkint kikiáltandó ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak a bíróságnál bírói letétben történt előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

Medgyes, 1886. évi márczius 2-án.

A kir. járásbíróság m. tlkvi hatóság.

Szám 552./1886. tlkvi.

(164) 2—3

Árverési hirdetményi kivonat.

A szt.-ágothai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a n.-szebeni földhitelintézet végrehajtatonak szt.-ágothai *Wellmann János* és neje *Mária* végrehajtást szenvedők elleni 45 frt 74 kr tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. törvényszék (a szt.-ágothai kir. járásbíróság) területén levő s a szt.-ágothai határon fekvő, a szt.-ágothai 367-ik számú telek-jegyzőkönyvben A + 1, 3, 4, 7—9, 11—22, 24—37, 39—43, 45—50, 52—77, 79—86. és 88. rendszámok alatt felvett ingatlanokra az árverezést 1793 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi **május hó 15-ik** napján délelőtti 10 órakor a szt.-ágothai kir. tlkvi hatósági helyiségben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az egyes ingatlan becsárának 10%-át vagyis összesen 179 frt. 30 krt. készpénzben, vagy az 1881 XL. törv.-czikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. XL. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szent-Ágotha, 1886. február 27-én.

A kir. járásbíróság m. tlkvi hatóság.

Szám 547./1886. tlkvi.

(165) 2—3

Árverési hirdetményi kivonat.

A szent-ágothai királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy az *erd. orsz. ev. luth. egyházi általános nyugdíjintézet* végrehajtatonak szt.-ágothai *Wagner Jánosné* szül. *Brantsch Anna* végrehajtást szenvedők elleni 298 frt 18 kr tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi királyi törvényszék (a szt.-ágothai kir. járásbíróság) területén levő és szt.-ágothai határon fekvő, a szt.-ágothai 1260-ik számú telek-jegyzőkönyvben A + 1—25. rendszám, valamint 1356, 1357, 1428, 2060, 3382, 3758, 3773^b, 3774, 3865, 6005, 7072, 8105, 8106, 8137, 8138, 8172, 9451, 9847, 10212, 12340, 12806, 17384, 21477, 21752, 21925, 23314, 24144, 24407. és 25758. helyrajzi számok alatt felvett ingatlanokra az árverést 530 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. **május hó 20-ik** napján délelőtti 9 órakor a szt.-ágothai királyi telekkönyvi irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az egyenkinti ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis összesen 53 frt 90 krt. készpénzben, vagy az 1881-dik évi LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszter. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

Szent-Ágothán, 1886. febr. 27.

A kir. járásbíróság m. tlkvi hatóság.

Kölcsön

6%-os és 5%-os-ra.

Minden önjogu személy, kinek önfentartására állandó jövedelmei vannak, u. m.: háztulajdonos, gazda, bérlet, iparos, kereskedő, hivatalnok, stb. kaphat közbenjöttöm útján egy **fővárosi hitelszövetkezettől** 100 frt-tól 1000 frtig 50 hót alatti postautalvány útján visszafizetendő 6 százalékos személy-hitelkölcsönt. Minden 100 frt kölcsönösszeg havi 2 frt betéttel törleszthető. (127) 4 10

5%-os bank-kölcsön

közvetítettik földbirtokra 400 frttól kezdve egy millióig, 17 évre 5%, 25 évre 1 1/2% töketörlesztéssel. **Köz-ségi kölcsön** 40 évre 1 1/2% töketörlesztéssel. Jó anyagból épített **városi bérházakra** 25 évre 2 1/2% töke törlesztéssel. **Házkölcsön** az elő-írt becslési költség előre leteendő

Földbirtoknál a kataszteri birtok-íven kitüntetett évi tisztajövedelem 12-szeres összege kölcsönkép adatik. — Nagyobb töketörlesztés bármikor teljesíthető.

Ügynökök tisztességes provizió mellett működésre felkérhetnek.

Levelekre csak 30 kr. levélbélyegben leendő beküldése mellett adatik válasz.

Pollák János

bizományi és ügynöki irodája,
Budapest, VII. csömöri-út 37. sz. I. em

A kir. járásbíróság m. tlkvi hatóság.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája

Szám 2007./1886.

(170) 1—3

Birtokeladási hirdetés.

A közalapítványi királyi ügyigazgatóság, mint a honvéd-menház alap törvényes jogképviselője részéről ezennel közhirre tetetik, miszerint *N.-Küküllő* megyébe kebelezett *Mihályfalva* község határában fekvő, a rokkant honvédek menháza tulajdonát képező, a *mihályfalvi telekkönyvben* A + 1—12. rendszám alatt felvett és a kataszteri birtok iv szerint:

belsőségben	57 nsz. öl,
szántóföldben	30 hold 266 nsz. öl,
rétben	10 " 712 " "
legelőben	45 " 87 " "
erdőben	52 " 300 " "
szőlőben	800 " "

összesen . 138 hold 622 négyszög ölet tevő

földbirtok folyó évi **május 15-éig** a közalapítványi királyi ügyigazgatósághoz (Budapest VIII. stáció-utca 37. sz. a.) benyújtandó zárt ajánlatok útján örök áron a legtöbbet ígérőnek a következő feltételek alatt el fog adatni:

1) A becsár 5600 frtban állapittatik meg.
2) Az ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.
3) Ajánlattevők tartoznak 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikhoz, melyekben a megajánlott vételár betűvel és számmal világosan kiírandó, 100 frt bánatpénzt esatolni.

4) Az elfogadott ajánlattevő tartozik az adás-vevési szerződést a vett fel-szólítástól számítandó 8 nap alatt aláírni, ha ezt nem tenné bánatpénzét elveszíti.

5) Az ajánlattevők közötti szabad választási jog a nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszteriumnak tartatik fenn, kinek jogában áll nemcsak az ajánlattevők közül bármelyiket elfogadni, hanem az összes ajánlatokat is minden jogkövetkezmény nélkül visszautasítani.

6) Vevő köteles a vételár egyharmadát az adás-vevési szerződés aláírásakor az eladónak lefizetni; a vételár hátralékot pedig évenként december 31-én 300 frtjával törleszteni s a vételár hátralék után 1887. évi január 1-től kezdve évenként december 31-én pontosan 6% kamatot fizetni, mit ha vevő nem teljesítene, jogot ad eladónak tetszése szerint, vagy kamatokat az általa szabadon választandó a sommás eljárásra illetékes bíróság előtt indítandó sommás per útján rajta megvehetni, vagy pedig töle a birtokot azonnal visszavenni s vevő ez esetben az összes addig befizetett vételárt elveszti s az, az eladó tulajdonát fogja képezni.

7) Vevő köteles az ezen szerződésből eredő minden terhet, mint például bélyeg, százalék és átíratási költségeket, valamint a törlesztések alkalmával a nyugta bélyegét fizetni.

8) Vevő az eladott ingatlanoknak az adás-vevési szerzőoés megkötése után azonnal birtokába lép, mely időtől fogva az átvett ingatlanoknak hasznai és terhei őt illetendik.

9) Vevő feljogosittat.k, hogy a megvett ingatlanokra tulajdonjogát — saját költségén — bekebeleztesse, oly feltétel alatt azonban, hogy egyidejűleg az eladó javára a vételár hátralék erejéig a zálogjog a megvett ingatlanokra bekebeleztessek.

10) Az adás-vevési szerződés aláírás után a vevőre azonnal kötelező, az eladóra nézve pedig csak a nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszterium jóváhagyása után.

Kelt Budapesten, 1886. évi április 17-én.

A magyarosági közalapítványi királyi ügyigazgatóság.

Friss 1886-os töltés

bel- és külföldi ásványvizekből,
valamint gazdagon felszerelt raktárát illatszerekből
és különlegességekből ajánlja

KELEMEN FERENCZ gyógytára
a „Fehér templomhoz” Brassóban.

(171) 1—3

Mindenféle ruha- és kalapdíszek legújabb divat szerint.

Laskai Árpád

(124) 8 20

NŐI DIVAT- ÉS KÉSZ ÖLTÖNY-RAKTÁRA

(Brassó virág-sor, 323. sz. a.)

ajánlja a t. cz. közönségnek a

tavaszi és nyári évadra

ujonnan berendezett tüzletét, ugymint: **Divatszövetekben,** fekete és színes cachmirok, selyemszövetek, selyem-és angol bársonyok, gyöngydiszek, vásznak, chiffonok, oxfordt, creton, szalag, csipke, virág, dísztollak, kesztyűk stb. a legjutányosabb árak mellett.

Felső és ruhamegrendelések gyorsan és olcsó árak mellett készítenek.

Nagy raktár férfi- és női fehérneműekben.

Elismerési oklevél.

1873.

Bécsi világkiállítás

BEER J. unokaöcscse

butorgyári raktára

Brassó, nagy-utca 526. sz.

ajánlja gazdagon felszerelt raktárát ki-zárólag jól, rendesen s gondosan dolgo-zott butorokban a legolcsóbb árak s biz-tos kezesség mellett.

Ugyanitt diófa s egyéb tönkök vá-sároltatnak. (87)16—20